

Informacje na temat bezprecedensowych ataków na organizacje społeczeństwa obywatelskiego w Polsce

W świetle ostatnich wydarzeń w Polsce, jednym z najbardziej pilnych problemów są ataki na społeczeństwo obywatelskie, podejmowane przez organy administracji rządowej. Krytyczne wobec władzy organizacje pozarządowe (wśród nich w szczególności: [Obywatele RP](#), [Fundacja Otwarty Dialog](#), [Komitet Obrony Demokracji](#) oraz [Akcja Demokracja](#)) znajdują się pod bezprecedensową presją z powodu swojego sprzeciwu wobec rządowych planów przeprowadzenia [reformy sądownictwa](#) oraz zaangażowania w pokojowe protesty społeczne w drugiej połowie lipca 2017 r.

Jak zostało szeroko zrelacjonowane przez międzynarodowe mass media, [protesty antyrządowe](#) miały na celu [obronę rządów prawa](#) i Konstytucji. **Manifestanci sprzeciwiali się zamachowi na niezależność sądownictwa i niezawisłość sędziów w postaci niezgodnych z konstytucją projektów ustaw.** Takie projekty ustaw, przedstawione przez obecną większość parlamentarną (tworzoną przez partię Prawo i Sprawiedliwość) we współpracy z rządem, w swej istocie naruszały trójpodział władzy. Znacząca mobilizacja społeczeństwa doprowadziła do zawetowania dwóch z trzech procedowanych ustaw przez prezydenta Andrzeja Dudę, co - na chwilę obecną - w jedynie częściowy, lecz istotny sposób przyczyniło się do powstrzymania tego procesu. Uratowana została niezależność Sądu Najwyższego i Krajowej Rady Sądownictwa, natomiast podpisana została ustawa o ustroju [sądów powszechnych](#), która poddaje te sądy faktycznej kontroli [ministra sprawiedliwości](#).

Kontrolowana przez partię rządzącą polska telewizja publiczna TVP rozpoczęła [zmasowaną kampanie dezinformacyjno-zniestrabiającą skierowaną przeciwko ww. organizacjom oraz - szerzej - wszystkim niezależnym od władzy inicjatywom obywatelskim.](#) Kampania ta opiera się na manipulacjach, półprawdach, a także faktach rażąco sprzecznych z rzeczywistością. Krytyczne organizacje posądzane są o sztuczne wywołanie protestów w obronie sądów i Konstytucji oraz manipulowanie opinią publiczną za pieniądze z zagranicy. Kreowany jest obraz wroga wewnętrznego, a ich [kluczowi aktywiści](#) przedstawiani są jako **zdrajcy Ojczyzny** bądź marionetki obcych sił i rządów **(m. in. George'a Sorosa, Rosji, a nawet Niemiec i elit brukselskich)**. **Wysuwane i dyskutowane są publicznie - w tym przez kluczowych ministrów polskiego rządu - projekty mające na celu poddanie organizacji pozarządowych specjalnemu nadzorowi, w tym ich kontroli przez służby specjalne oraz ograniczeniu im dostępu do finansowania z zagranicy.** Organizacjom tym przypisuje się intencje wywołania [krwawej rewolucji](#) i siłowego obalenia rządu w celu realizacji interesów obcych państw i innych aktorów zagranicznych.

Głosy krytyczne z [UE, w tym z Komisji Europejskiej](#), są przedmiotem otwartej pogardy ze strony władz polskich, które nie tylko je odrzucają, ale także próbują [nastawić opinię publiczną](#)

przeciwko nim, wzmacniając w ten sposób radykalne nastawienie [antyeuropejskie i ksenofobiczne](#)

Kampania ta jest prowadzona również przez skrajne organizacje prawicowe i nacjonalistyczne, a [ataki](#) te prowadzą do ogromnej fali tzw. mowy nienawiści i gróźb karalnych w Internecie; zdarzają się też incydenty w przestrzeni publicznej, którym często towarzyszy ciche przyzwolenie i niechętna reakcja ze strony organów ścigania. Istotnym aspektem hejtu jest jego często spotykany wymiar ksenofobiczny: obiektom ataków odmawia się prawa do narodowości polskiej, **a agresja kierowana jest także przeciwko licznej społeczności Ukraińców w Polsce. Ma to m.in. związek z faktem [uczestnictwa zamieszkujących w Polsce obywateli Ukrainy w protestach](#) oraz głośnymi wcześniej akcjami pomocy Ukrainie przez [Fundację Otwarty Dialog](#)** . Efektem tych działań jest ostra polaryzacja społeczeństwa oraz budowanie klimatu, w którym pogłębia się niechęć wobec inicjatyw obywatelskich, uchodźców i imigrantów.

Ataki medialne są wstępem do szykan ze strony administracji rządowej, które przywodzą na myśl metody stosowane w Polsce w czasach komunistycznych, a obecnie - w wielu niedemokratycznych państwach postsowieckich. **Członkowie polskiego rządu, m.in. Minister Spraw Wewnętrznych [Mariusz Błaszczak](#), oraz jego zastępca [Jarosław Zieliński](#), Minister-Koordinator Służb Specjalnych [Mariusz Kamiński](#), Minister Spraw Zagranicznych [Witold Waszczykowski](#) oraz Minister Obrony Narodowej [Antoni Macierewicz](#) publicznie analizują, jakie działania należy podjąć przeciwko poszczególnym organizacjom pozarządowym.**

W dn. 20 lipca br. Ministerstwo Spraw Wewnętrznych wystosowało [pismo](#) do **Fundacji Wolni Obywatele RP** [fundacja ta wspiera ruch **Obywatele RP**] w którym wyznacza 14-dniowy termin na "zaprzestanie naruszania przepisów prawa". Brak spełnienia tych żądań przez Fundację prowadzić ma do zwrócenia się przez MSW z wnioskiem do sądu o zawieszenie Zarządu Fundacji i wyznaczenie zarządu komisarycznego. W dniu 27 lipca br. światło dzienne ujrzały policyjne nagrania będące zapisem działań inwigilacyjnych prowadzonych wobec działaczy [Obywateli RP](#) oraz lidera opozycyjnej partii **Nowoczesna, Ryszarda Petru**. Okazało się, że największa organizacja opozycyjna, **Komitet Obrony Demokracji** zetknęła się z podobnymi problemami. 23 sierpnia 2017 r. dwóch aktywistów ruchu "Obywatele RP", Wojciech Kinasiewicz i Tadeusz Jakrzewski, [złożyło zawiadomienie](#) w Prokuraturze Rejonowej w Warszawie o wyżej wspomnianych działaniach obserwacyjnych, którym oni osobiście zostali poddani.

W dn. 27 lipca br. Ministerstwo Spraw Zagranicznych zażądało udzielenia [wyjaśnień](#) od **Fundacji Otwarty Dialog** posądzając ją o nawoływanie do nielegalnych działań i bliżej niesprecyzowane ataki personalne. Pomimo udzielenia przez Fundację obszernych wyjaśnień, w piśmie z dn. 7 sierpnia br. MSZ, powołując się na swoje uprawnienia nadzorcze, zażądało usunięcia "**nielegalnych treści**" ze stron internetowych i mediów społecznościowych Fundacji w terminie do 3 dni. Fundacja określa to jednoznacznie jako atak na wolność słowa i niezależność organizacji pozarządowych. Spodziewa się także, że MSZ może podjąć kroki prowadzące do zawieszenia Zarządu Fundacji. Na wniosek [Ministra Spraw Zagranicznych](#), w dn. 7 sierpnia 2017 r., organy skarbowe rozpoczęły specjalną kontrolę skarbową i celną Fundacji Otwarty Dialog (pomimo, iż w poprzednich latach przeprowadzano już różne kontrole).

W dniu 26.09.2017 r. **Senat** uchwalił ustawę o Narodowym Instytucie Wolności - Centrum Rozwoju Społeczeństwa Obywatelskiego. Chociaż jest ona przedstawiana jako wyraz obecnego zaangażowania rządu polskiego we [wzmocnienie organizacji społeczeństwa obywatelskiego i działań prowadzonych w tym zakresie](#), ta ustawa została w dużej mierze skrytykowana przez liczne organizacje pozarządowe, ich [federacje](#) oraz [rzecznika praw obywatelskich](#). Obecnie ustawa oczekuje na zatwierdzenie przez Prezydenta, a jej podpisanie osłabi niezależność

społeczeństwa obywatelskiego w Polsce. Ustawa stanowi, iż całkowite finansowanie państwowe organizacji pozarządowych zostanie scentralizowane w nowo utworzonym biurze i budzi wątpliwości, ponieważ ma na celu promowanie działań zgodnych z wartościami chrześcijańskimi i patriotycznymi (co może prowadzić do wykluczenia innych). Ustawa odzwierciedla wyraźne i zawężone podejście ideologiczne obecnych władz, a, co za tym idzie, wydaje się naruszać konstytucję i jej preambułę, wyrażającą szerokie poparcie dla [różnych przekonań i poglądów](#). Co więcej, na jej mocy organy zarządzające Instytutem zostaną poddane silnym i bezpośrednim wpływom politycznym. Ustawa [nie gwarantuje również przejrzystości](#) nominacji na kluczowe stanowiska w Instytucie.

W dniu 3 października 2017 r. Fundacja Otwarty Dialog została powiadomiona przez Sąd Okręgowy w Warszawie, że minister spraw zagranicznych złożył wniosek o powołanie tak zwanego zarządu przymusowego, który ma [zastąpić obecny Zarząd](#). Trybunał wyznaczył Fundacji 7-dniowy termin na dostarczenie oficjalnego oświadczenia w tej sprawie.

W dniu 5 października 2017 r., dzień po protestach przeciwko łamaniu praw kobiet na całym świecie, [policjanci weszli do biur](#) kilku organizacji obrony praw kobiet (lokalne biura Centrum Praw Kobiet i Stowarzyszenia Baba) i zajęły dokumentację, komputery i dyski twarde związane z ich wcześniejszymi projektami, a w niektórych przypadkach również z ich ogólną działalnością. Organizacje te postrzegają działania policji jako [próbę zastraszenia i zniechęcenia](#) ich do dalszych kampanii protestacyjnych. Biuro rzecznika praw obywatelskich wyraziło już swoje zaniepokojenie tą sprawą.

Cudzoziemcy związani z atakowanymi organizacjami niepokoją się o swoje dokumenty pobytowe i [prawo](#) dalszego pobytu i pracy w Polsce.

Wrogie działania wobec poszczególnych organizacji pozarządowych i całego krytycznego społeczeństwa obywatelskiego prowadzone są przez prawicowych posłów do rządu polskiego oraz europosłów z Polski:

- W dniu 25 lipca 2017 r. [Anna Fotyga](#), przewodnicząca Podkomitetu do spraw Bezpieczeństwa i Obrony Parlamentu Europejskiego (SEDE), była minister spraw zagranicznych i członek partii Prawo i Sprawiedliwość w Polsce, wyraziła publicznie swoją dezaprobatę wobec Fundacji Otwarty Dialog. Powodem niekorzystnej opinii było oświadczenie o sytuacji w Polsce wydane przez Bartosza Kramka - szefa Rady Fundacji. Oświadczenie zawiera wezwanie do masowego niepostuszeństwa obywatelskiego. Europosłanka Fotyga nie tylko zapowiedziała bojkot wszystkich przyszłych inicjatyw przeprowadzanych z udziałem Fundacji, ale także oświadczyła, że będzie niweczyć wszelkie wysiłki Fundacji w Parlamencie Europejskim (mimo że Fundacja wcześniej współpracowała z nią i przeprowadziła cenne wspólne inicjatywy, poświęcone głównie wspieraniu Ukrainy i zwalczaniu rosyjskiej propagandy).
- W dniu 31 lipca 2017 r. [Stanisław Pięta](#), poseł z ramienia Prawa i Sprawiedliwości, wiceprzewodniczący Polsko-Ukraińskiej Grupy Parlamentarnej ogłosił publicznie w bardzo nieuprzejmy sposób, że Fundacja Otwarty Dialog powinna natychmiast opuścić Polskę (wynieść się z Polski) gdyż rzekomo ingeruje w sprawy polskie i niszczy stosunki polsko-ukraińskie.
- Tego samego dnia [Adam Andruszkiewicz](#), poseł z ramienia partii politycznej Kukiz'15 i lider organizacji nacjonalistycznej Endecja, złożył wniosek do [odpowiednich służb](#) [specjalnych], w których [zażądał przeprowadzenia kontroli](#) w Fundacji Otwarty Dialog, jako że rzekomo stanowi ona obce i lewicowe zagrożenie dla państwa polskiego. Zapowiedział on, że złoży parlamentarne pisemne zapytanie dotyczące działalności Fundacji.
- W dniu 1 sierpnia 2017 r. [Tomasz Rzymkowski](#), poseł z ramienia partii Kukiz'15 udzielił

wywiadu , w którym określił Fundację Otwarty Dialog jako **międzynarodówkę rozbójniczą**, finansowaną rzekomo przez **Sorosa i Rosję** w celu wywołania rebelii w Polsce i wezwał do zakazu finansowania organizacji pozarządowych z środków pochodzących z zagranicy.

- W dniu 23 sierpnia 2017 r. **Dominik Tarczyński**, poseł z ramienia partii Prawo i Sprawiedliwość, złożył w prokuraturze zawiadomienie o rzekomym popełnieniu przestępstwa przez Fundację Otwarty Dialog, tj. o dokonaniu próby siłowego obalenia organu konstytucyjnego. Poseł Tarczyński oświadczył, że omówi tę sprawę również z Prokuratorem Generalnym/Ministrem Sprawiedliwości Zbigniewem Ziobro.
- 30 sierpnia 2017 r. Premier **Beata Szydło** (Prawo i Sprawiedliwość) w wywiadzie prasowym dla "Gazety Polskiej" stwierdziła, że ostatnie protesty społeczne nie były spontaniczne, lecz dobrze sterowane i opłacane. Podkreśliła, że poszczególne fundacje działają na rzecz interesów wpływowych grup zagranicznych i nie poddadzą się łatwo. Odpowiadając na pytanie dziennikarza odnośnie potrzeby reakcji w przypadku Wolnych Obywateli RP i Fundacji Otwarty Dialog, premier dodała, że minister spraw zagranicznych poinformował już prokuraturę o bezprawnych działaniach Fundacji Otwarty Dialog.

Kilka oświadczeń wydały międzynarodowe organizacje pozarządowe, m.in. **Global Ukraine** i **Centrum Wolności Obywatelskich**, potępiając niedopuszczalne naciski wywierane na **Fundację Otwarty Dialog** i inne organizacje społeczeństwa obywatelskiego w Polsce.

Uważamy, że należy podjąć wspólne działania z Komisją Europejską i Radą Europejską. Jeśli działania uwzględnią apele organizacji pozarządowych, utrudnią one członkom rządu polskiego próbę zniszczenia podstaw rządów prawa i społeczeństwa obywatelskiego w Rzeczypospolitej Polskiej.

W związku z dyskusją w Komisji Wolności Obywatelskich, Sprawiedliwości i Spraw Wewnętrznych Parlamentu Europejskiego (LIBE) na temat "Ostatnie wydarzenia w Polsce i ich wpływ na rządy prawa", która została zaplanowana na czwartek, 31 sierpnia 2017 r. Brukseli; niniejszym zachęcamy posłów do Parlamentu Europejskiego, aby wezwali rząd polski do przywrócenia normalnego poziomu demokratycznych standardów europejskich i zagwarantowania niezależności inicjatyw społeczeństwa obywatelskiego w Polsce.

W celu uzyskania bardziej szczegółowych informacji prosimy o kontakt:

Bartosz Kramek: bartosz.kramek@odfoundation.eu

Lyudmyla Kozlovska: lyudmylakozlovska@odfoundation.eu

Zobacz także:

1. [Oświadczenie Fundacji Otwarty Dialog z dn. 21.07.2017 r. ws. demontażu rządów prawa w Polsce](#)
2. [Oświadczenie ws. decyzji Prezydenta RP z dn. 24 lipca 2017 r. ws. reformy sądownictwa](#)
3. Relacja z side eventu "[Atak na rządy prawa i społeczeństwo obywatelskie w Polsce](#)"

Czytaj również:

- [Polsat News relacjonuje wystąpienie Bartosza Kramka na side evencie OBWE/ODIHR HDIM 2017](#)
- [Onet: Rząd nie chce Otwartego Dialogu](#)
- [Wirtualna Polska: Fundacja Otwarty Dialog może dostać zarządę przymusowego](#)
- [MSZ wyznaczy Fundacji zarządę przymusowego? Bartosz Kramek: "Będziemy się bronić"](#)
- [Kramek w "Dryjańska naTemat": Musimy się bronić przed zniszczeniem organizacji pozarządowych. Znamy to z Rosji](#)
- [Krytyka Polityczna: Fundacja Otwarty Dialog na celowniku prorządowych mediów](#)

- [Fundacja Otwarty Dialog w programie "Teraz Ja!": Czujemy presję, to łamanie praw człowieka](#)
- [Wirtualna Polska o medialnej i rządowej nagonce na ODF. Kramek: "To motywowany politycznie początek represji"](#)